

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/48/2025
Identifikačné číslo spisu:	2222202821
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2222202821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. narodenej V. zastúpenej advokátskou kanceláriou Legal Cases, s. r. o., Dunajská Streda, Alžbetínske nám. 328, proti žalovanému 1/ Q. narodenému V., zastúpenému advokátskou kanceláriou Bányi & Partner, s. r. o., Veľký Meder, Nám. B. Bartóka 5 a 2/ J. M., narodenému V.X, o určenie neplatnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 12C/55/2022, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 28Co/22/2024 z 31. októbra 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom č. k. 12C/55/2022-160 z 13. novembra 2023 určil, že kúpna zmluva uzavretá 4. mája 2022 medzi žalovaným 1/ ako predávajúcim a žalovaným 2/ ako kupujúcim, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX pre kat. úz. D. ako parcela registra „C“ č. 1600/4 vo výmere 72 m² ostatná plocha a centrálné zariadenie staveniska súpisné č. XXX, stojace na pozemkoch parc. č. 1594/8 a 1594/7; vedené na LV č. XXX kat. úz. D. ako parcely registra „C“ č. 1594/3 vo výmere 131 m² a č. 1594/7 vo výmere 33 m², obe, zastavaná plocha a nádvorie v podieloch 21/54 a 1/9 a vedené na LV č. XXX kat. úz. D. ako parcely registra „C“ č. 1594/8 vo výmere 32 m², č. 1594/9 vo výmere 42 m², obe, zastavaná plocha a nádvorie a č. 1600/3 vo výmere 105 m² v podieloch 155/324 a 21/243 je neplatná (I. výrok); vo zvyšku žalobu zamietol (II. výrok); žalobkyni priznal voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % (III. výrok) a žalobkyni voči žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % (IV. výrok).

1.1. Okresný súd zistený skutkový stav posúdil podľa ustanovení § 145 ods. 1, § 49a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej „OZ“), § 137 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej „CSP“) a skonštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia, že žalobkyňa sa úspešne dovolala relatívnej neplatnosti uzavretej kúpnej zmluvy z dôvodu, že absentoval jej súhlas, keď kúpu nehnuteľností za kúpnu cenu 61.000 eur

vyplatenú zo spoločných prostriedkov manželov a z pôžičky nebolo možné považovať za bežnú záležitosť, o ktorej by mohol rozhodnúť len jeden z manželov. Druhý navrhovaný výrok podľa žalobného petitu súd považoval za nadbytočný so zreteľom na ust. § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam, a preto v tejto časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP a uviedol, že žalobkyni ako úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v plnom rozsahu. Keďže prejavy žalovaných neboli zhodné, javilo sa nespravodlivé zaviazat' žalovaných k náhrade trov protistrane spoločne ako solidárnych a nerozdielnych, žalovaný 1/ sa nároku žalobkyne bránil, nesúhlasil s tvrdenou neplatnosťou právneho úkonu a práve on spôsobil, že sa žalobkyňa musela domáhať svojho nároku súdnou cestou, nebol preto dôvod zvažovať na jeho strane dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Okresný súd povinnosť náhrady trov konania rozdelil s konštatovaním, že žalovaný 2/ ako účastník konštatovanej neplatnej zmluvy vystupujúci na procesne neúspešnej strane bol tiež povinný sa na trovách žalobkyne podieľať.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 28Co/22/2024-204 z 31. októbra 2024 odmietol odvolanie žalovaného 1/ z 15. januára 2024 a z 22. januára 2024 (I. výrok, II. výrok). Žalobkyni a žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (III. výrok).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č. k. 12C/55/2022-160 z 13. novembra 2023, ktorý bol právnomu zástupcovi žalovaného 1/ doručený 31. decembra 2023 (doručenka na č. l. 170 spisu).

2.2. Dňa 15. januára 2024 (t. j. v posledný deň lehoty na podanie odvolania voči rozsudku) bolo o 20:46 hod. súdu prvej inštancie doručené e-mailové podanie od právneho zástupcu žalovaného 1/, v ktorom uviedol, že v predmetnej veci v časti výroku rozsudku III. a IV. o trovách konania podáva formou e-mailu odvolanie podpísaným zaručeným elektronickým podpisom. Prílohou elektronického podania bol dokument „Vseobecna_agenda.asice“, ako aj scan zo stránky slovensko.sk, podľa ktorého predmetný dokument „Vseobecna_agenda.asice“ sa právny zástupca žalovaného 1/ pokúšal odoslať aj cez portál slovensko.sk. Odvolací súd po otvorení pripojenej prílohy e-mailu zistil, že dokument odvolanie neobsahuje (č. l. 185 spisu), išlo o prílohu bez obsahu. Otázka správnosti pripojenia prílohy k e-mailu žalovaného 1/ bola odvolacím súdom overovaná na oddelení informatiky Krajského súdu v Trnave so záverom, že predmetná príloha k e-mailu nebola správne pripojená tak, aby obsahovala dokument odvolanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom (č. l. 184 spisu). Zároveň 15. januára 2024 prišlo cez ústredný portál verejnej správy podanie s predmetom správy „Odvolanie proti rozsudku v časti výroku rozsudku III. a IV. o trovách konania“, v registri bez prílohy, podpísané platným zaručeným elektronickým podpisom (č. l. 198 - 199 spisu).

2.3. Súd prvej inštancie prípisom z 22. januára 2024 (č. l. 176 spisu) oznámil právnomu zástupcovi žalovaného 1/, že v zmysle jeho e-mailu, nebolo súdu doručené predmetné odvolanie elektronicky do elektronickej schránky súdu, ani ako príloha k e-mailu zo 16. januára 2024. Na základe tohto oznámenia podal 22. januára 2024 právny zástupca žalovaného 1/ opakovane odvolanie, a to elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, ktoré obsahovalo aj ďalšie náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, a to konkretizované odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a odvolací návrh, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie rozhodnutie.

2.4. Odvolanie žalovaného 1/ podané 15. januára 2024 odvolací súd vyhodnotil ako podanie vo veci samej, podpísané zaručeným elektronickým podpisom s absenciou obligatórnych náležitostí odvolania, konkrétne odvolacích dôvodov a odvolacieho návrhu. S poukazom na ustanovenie § 373 ods. 1 veta druhá CSP odvolací súd podľa § 386 písm. d) CSP odmietol odvolanie, nakoľko odvolanie nemalo náležitosti podľa § 363 a pre vady odvolania nebolo v odvolacom konaní možné pokračovať.

2.5. Následne 22. januára 2024 (t. j. až po uplynutí lehoty na podanie odvolania, po 15. januári 2024) podal žalovaný 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie obsahujúce už aj odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP ako aj riadny odvolací návrh (č. l. 178 spisu). V predmetnej právnej veci rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 12C/55/2022-160 z 13. novembra 2023, ktorý bol splnomocnenému zástupcovi žalovaného 1/ doručený 31. decembra 2023 (doručenka na č. l. 170 spisu). Lehota 15 dní na podanie odvolania žalovanému 1/ začala plynúť dňa 1. januára 2024 a uplynula 15. januára 2024 (pondelok). Podľa § 386 písm. a) CSP odvolací súd preto odmietol aj toto odvolanie, ako podané oneskorene.

2.6. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalobkyni a žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Existenciu procesnej vady dôvodil absenciou vykonania dokazovania potrebného na zistenie skutkového stavu. Poukázal na skutočnosť, že podané odvolanie tvorilo samostatný dokument vo forme PDF, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom 15. januára 2024 o 18:23 hod., pričom pri nahrávaní odvolania došlo k technickej chybe a predmetný dokument nebolo možné priložiť do všeobecného podania. Podľa názoru dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, pričom dôvodil tým, že žalovaný 1/ sa nemohol domáhať spravodlivého procesu pre „chybu systému“.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedla, že dovolací súd správne odmietol odvolanie žalovaného 1/, ktorý nepreukázal včasnosť podaného odvolania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolací súd vzhľadom na obsah podaného dovolania mal za potrebné zdôrazniť, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa (zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba) nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorým dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

13. Pokiaľ dovolateľ mienil odvolaciemu súdu vytýkať nedostatky v zistenom skutkovom stave týkajúce sa splnenia zákonnej podmienky obsahových obligatórnych náležitostí podaného odvolania žalovaného 1/, dovolací súd uvádza, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je paušálne tvrdenie dovolateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Dovolací súd považuje v týchto súvislostiach za potrebné zdôrazniť, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). Pokiaľ dovolateľ namietal, že pri doručovaní pertraktovaného odvolania žalovaného 1/ došlo k technickej chybe a predmetný dokument nebolo možné priložiť do všeobecného podania, odvolací súd poukazujúc na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu odkazuje konkrétne na odsek 11 rozhodnutia (č. l. 205 spisu). Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že otázka správnosti pripojenia prílohy k e-mailu žalovaného 1/ bola konajúcim súdom overovaná na oddelení informatiky Krajského súdu v Trnave so záverom, že predmetná príloha k e-mailu nebola správne pripojená tak, aby obsahovala dokument odvolanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom (č. l. 184 spisu). Súd prvej inštancie, ako aj súd odvolací s cieľom zistenia obsahu podaného odvolania žalovaného 1/ vykonal

dokazovanie a správne dospel k záveru, že žalovaný 1/ v konaní neunesol dôkazné bremeno o tom, že by odvolanie v zmysle zákonných ustanovení podal riadne, tak aby obsahovalo všetky zákonom požadované obligatórne náležitosti. Nemožno odvolaciemu súdu vytknúť, vzhľadom na dovolacie námietky dovolateľa ohľadom dokazovania (či podané odvolanie žalovaného 1/ obsahovalo dovolacie dôvody a odvolací návrh), že sa v konaní riadil v civilnom sporovom konaní ovládanou prejednávacou zásadou v súlade, s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena aj v prípade preukázania, či podanie strany v sporu bolo podané riadne a včas v zmysle zákonných ustanovení Civilného sporového poriadku. V týchto súvislostiach odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/2/2023 z 8. novembra 2023 (R 61/2023) a zdôrazňuje súčasnú koncepciu sporového procesu, v zmysle ktorej sa zvyšuje procesná zodpovednosť sporovej strany za nedostatok jej aktivity (respektíve jej pasivity) a požiadavka na procesnú diligenciu sporových strán.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaného 1/ procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). V enumerácii § 357 CSP je uvedené aj uznesenie o nároku na náhradu trov konania, konkrétne v písm. m). Na základe uvedeného s poukazom aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/71/2019, sp. zn. 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017 najvyšší súd dovolanie žalovaného 1/ aj v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

16. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.